

JORDBRUKETS
MILJÖ-
SPECIALSTÖD

Skötsel av mångfunktionell våtmark

 mmm.fi

2007

Europeiska jordbruksfonden
för landsbygdsutveckling:
Europa investerar i landsbygdsområden

Jordbrukets miljöstödsystem baserar sig på Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden (landsbygdsfonden) för landsbygdsutveckling. Finlands miljöstödsystem omfattar programperioden 2007 – 2013. Enligt det program för utveckling av landsbygden i fasta Finland som statsrådet godkände i augusti 2006 finansierar EU 28 % av miljöstödet kostnader år 2007.

Jordbrukets miljöstöd syftar till att jordbruks- och trädgårdsproduktion idkas hållbart så att produktionen belastar miljön mindre än för närvarande, att naturens mångfald och bevarandet av lantbrukets kulturlandskap säkras och att förutsättningarna för idkandet av produktionen förblir goda även på lång sikt.

Jordbrukets miljöstöd indelas i bas- och tilläggsåtgärder som är avsedda för alla jordbrukare och kompletterade avtal om specialstöd som förutsätter effektiva åtgärder för miljöskydd och miljövärd.

Specialstödsavtal är:

- anläggning och skötsel av skyddszoner
- skötsel av mångfunktionell våtmark
- åkerodling på grundvattenområden
- ekologisk produktion
- ekologisk husdjursproduktion
- effektivare användning av stallgödsel
- skötsel av vårdbiotoper
- främjande av naturens och landskapets mångfald
- uppfödning av lantraser
- odling av ursprungssorter

Miljöstödsystemet kompletteras av stödsystemet för icke-produktiva investeringar som infördes år 2008. Med hjälp av det nya systemet är det möjligt att anlägga mångfunktionella våtmarker och genomföra inledande röjning och inhägning av värdefulla vårdbiotoper.

Mångfunktionella våtmarker

Jordbruket har under olika tider på många sätt ändrat vattendragens naturtillstånd, bl.a. vattenkvaliteten samt fåroarnas och strandzonernas form och växtlighet. Den belastning på vattendragen som orsakas av odling har ökat och dräneringsåtgärderna, såsom grävning av fåror, uträkning av krökar och röjning har ökat erosionen och utarmat vattenmiljön. Dräneringen har även minskat de våtmarker och översvämningssområden som hörde samman med de naturliga fåroarna. Ett allmänt mål med skötseln av lantbruksmiljön är att minska de skadliga verkningar som produktionsverksamheten har på vattenmiljön samt att återställa den biologiska mångfalden och viktiga landskapsvärden.

Behov och metoder för att hantera avrinningsvatten från odlingsområden

Ur miljöns synvinkel är det viktigaste att ändra produktionsverksamheten i sådan riktning att den belastar miljön mindre. Dessutom kan man genom rätt hantering av avrinningsvattnet från fälten minska den belastning som man inte kunnat stoppa på fältet och som förts iväg med avrinningsvattnet mot vattendragen. Metoder för att förbättra vattendragens tillstånd är bland andra:

- Odlingsåtgärder, såsom ökning av vegetationstäckning under vintern och rationell gödsling och iståndsättande av gödsellager med vilka man kan förhindra jord- och näringsämnen från att komma in i vatten.
- Skyddszoner med vilka man minskar erosion på branta och översvämmande strandåkrar och stoppar jordämnen från åkerfält ovanför.
- Anläggning och skötsel av våtmarker, sedimenteringsbassänger och bottenrösklar. Med hjälp av dessa är det möjligt att hejda en del av de fasta ämnen som hamnat i vattnet. Med till-

Kari Koskela/Kuvaliteri

Grunda våtmarker är lämpliga mat- och häckningsplatser för många andfåglar.

räckligt stora våtmarker är det också möjligt att avlägsna eller hålla kvar näringsämnen som löst sig i vattnet.

- Återställande av översvämmande områden. Med hjälp av detta ökar man genomströmningstiden i vattendraget under översvämningen, hejdar fasta ämnen i vattendraget och ökar vattennaturens mångfald.
- Restaurering av vattendrag, till exempel återställande av fåroarnas meandring eller diversifiering av fårstrukturen, med vilken man förbättrar vattendragets egen rening förmåga och ökar vattennaturens mångfald och kulturlandskapets värde.

Våtmarker, sedimenteringsbassänger och översvämningssområden i vattenvården

Våtmarkerna renar avrinningsvattnet på många sätt. Mikrober i vattnet ändrar kvävet i vattnet och bottensedimentet till gasform, varvid det frigörs som ofarlig kvävgas till luften. Växtligheten i våtmarken utnyttjar de näringsämnen som löst sig i vatt-

net, fosfor och kväve. Då vattnets strömningshastighet minskar tillräckligt sedimenterar det fasta materialet till botten på våtmarken. Samtidigt lagras de näringsämnen (främst fosfor) som varit bundna till det fasta materialet i våtmarkens bottenskikt.

Med sedimenteringsbassänger strävar man främst till att sedimentera de fasta partiklar som erosionen tagit med sig. Ju längre vattnet dröjer i bassängen, desto finare jordpartiklar hinner sedimentera. Till jordpartiklarna som avlagras på botten finns näringsämnen bundna, speciellt fosfor. Ler- och mjälpartiklar sedimenterar endast om de består av aggregerade gryn med många partiklar. Sedimenteringsbassängerna minskar i allmänhet inte halten av fosfor och kväve som har löst sig i vattnet.

Översvämningssområden påverkar vattnet på samma sätt som våtmarkerna. Då bäcken eller ån strömmar över sina bräddar ökar vattendragets vattenvolym,

varvid vattnets strömningshastighet sjunker. Då strömningshastigheten minskar sedimenterar de fasta partiklarna på översvämningssområdet. Om fast material avlagras regelbundet uppstår en speciell jordmån.

Våtmarkernas andra fördelar

Som bäst ger skötseln av våtmarker, sedimenteringsbassänger och översvämmande ängar många miljöfördelar. Våtmarker, sedimenteringsbassänger och översvämmande ängar ger liv åt landskapet och ökar naturens mångfald, till exempel faunan och floran. De ger vattenfåglar nya häckningsplatser och ökar bäckvattendragens betydelse som rutter längs vilka organismer kan flytta sig. Samtidigt främjar de vilthushållning, fiskerihushållning och kräfhushållning. Bassänger är i sig utmärkta reservoarer av bevattningssvatten.

Hannele Partanen

Då våtmarken anlagts har man utgått från de möjligheter terrängen ger. Våtmarken har gjorts så stor som det rimligen varit möjligt.

Defitioner

Våtmark är en del av ett dike, en bäck, en å eller ett vattendrag och dess strandområden, som minskar belastningen på vattendragen och största delen av året ligger under vatten och hålls våt även den övriga tiden. En våtmark anläggs vanligen med en fördämning. Typiskt för våtmarker är att de har vatten- eller våtmarksväxtlighet. Det passar bra att ansluta ett område med öppen vattenyta och större vattendjup till våtmarken.

Sedimenteringsbassäng är en vattenbassäng som grävts ur eller dämts upp i anslutning till ett dike eller bäck. Sedimenteringsbassängens huvudsakliga uppgift är att samla upp de jordpartiklar vattenet fört bort från åkrar och dikesnät och förhindra att de slipper ut i vattendragen.

Avrinningsområdet för en sedimenteringsbassäng eller våtmark är hela det område från vilket vattnet samlas till dessa.

Skötselområde är ett område, liknande en skyddszon, som finns invid våtmarken eller sedimenteringsbassängen och som behövs för att regelbundet kunna sköta området.

Översvämningsområden är låglänta strandområden invid strömmande vattendrag, som regelbundet översvämmas. Översvämningsområdena består av öppna översvämmade ängar och översvämmade skogar med trädbestånd och buskar. Till översvämningsområdena kan även höra delar av vattendraget som avsnörts från resten av vattendraget.

Med **återställning av översvämningsområden** menas att man restaurerar eller återställer sådana översvämningsområden som genom tidigare torrlägningsåtgärder har försvunnit, eller vars översvämningsområden har minskat.

Med **återställning av ett vattendrag** menas att man återställer naturförhållandena i ett vattendrag så att de påminner om vattendrag i naturtillstånd inom samma område.

Med restaurering av vattendrag menas genomförande av sådana åtgärder som syftar till att allmänt förbättra kvaliteten på vattnet i vattendraget och naturförhållandena.

Skötsel av mångfunktionell våtmark

På grund av de avtal om specialstöd för skötsel av våtmark som ingås år 2007 betalas stöd endast för skötsel men inte för anläggning av våtmarken. Sådana våtmarker och sedimenteringsbassänger som anlagts enligt jordbrukets miljöstödsystem kan omfattas av skötselavtalet efter att ett tidigare avtal om specialstöd har upphört. En våtmark eller en sedimenteringsbassäng som avtalet gäller kan också ha anlagts med annan finansiering. Avtalets längd är 5 eller 10 år. I fortsättningen kommer anläggning av multifunktionella våtmarker att finansieras med stödet för icke-produktiva investeringar. Information om denna stödform ges i början av år 2008.

Områden som kan få specialstöd för skötsel av våtmark

Specialstöd kan ges endast till sådana områden där åkrar utgör över 20 % av ett vattendrags eller ett utfalldikes avrinningsområde. Ett avtal om specialstöd kan endast ingås om områden som ligger i sådana åvattendrags avrinningsområden som utmynnar i Finska viken, Skärgårdshavet och Bottenhavet eller i sådana sjöars avrinningsområden där det är möjligt

att avsevärt minska jordbrukets belastning på vattendrag, öka naturens mångfald i jordbruksområden och främja vilt-, fiskeri- och kräffthushållningen.

Skötselplan

En förutsättning för beviljande av specialstöd för skötsel av en våtmark, en sedimenteringsbassäng och ett översvämmat område är en särskild plan om skötselåtgärder som skall bifogas till avtalsansökan.

Skötsel och underhåll

Våtmarker, sedimenteringsbassänger, bottenhammar och bottenströklar kräver regelbunden skötsel och regelbundet underhåll. Skötselåtgärder är bl.a. borttagning av slam, underhåll av konstruktioner samt slätter och betande på våtmarken och i dess randområden.

Från mynningar av de diken som kommer till våtmarken måste sedimenterat slam avlägsnas varje år. Om våtmarken har ett område med djupare vatten, måste också den mängd av slam som ackumulerar på dess botten följas upp på våren och på hösten. Vid behov tas slammet bort med grävmaskin eller slampump.

Jukka Jormola

På en översvämningsäng utvecklas en varierande växtlighet, som hejdar vattenströmningen.

Slammet kan spridas på åkern. Sedimenteringsbassänger måste tömmas senast då slammet börjar störa bassängens funktion. Mängden av slam som ackumulerats på botten måste kontrolleras åtminstone en gång om året. I samband med bottentrösklar är lagringsvolymerna små och det finns en stor risk för att jordämnen sätts i rörelse. Bottentrösklar samlar slam så småningom varför det kan vara nödvändigt att rensa fåran med några års mellanrum.

Det finns skäl att kontrollera dammkonstruktionernas funktion, hållbarhet och skick regelbundet årligen på våren och på hösten. Små dammläckor leder snabbt till en stor omströmning som snabbt försvagar våtmarkens och sedimenteringsbassängens effekt. Det finns skäl att hålla ett öga på dammvallar på sommaren i synnerhet efter kraftiga regn. Under de första åren finns det skäl att också kontrollera markkonstruktionerna eftersom markkonstruktionerna sjunker efter

anläggning av våtmarken. Man måste också hålla ett öga på att stenläggningarna hålls på plats.

Man försöker bibehålla våtmarkens växtlighet mångsidig med skötselåtgärder. Växtligheten i våtmarken och det icke odlade skötselområdet runt den slås årligen så att våtmarken inte växer igen. Slåttern kan utföras gradvis i olika delar av våtmarken för att hålla växtlighetens mångfald. Slätteravfallet bör föras bort från våtmarksområdet. Den växtmassa som bärgats i samband med skötselåtgärderna kan utnyttjas. Skötseln av växtligheten kan också utföras med betande om vattenskyddet inte utgör ett hinder för detta. I fråga om en nyanlagd våtmark är slätter oftast inte nödvändig, men senare är denna åtgärd viktig. Trädbeståndet och buskagen kring våtmarken skall gallras vid behov. Om våtmarken har anlagts i ett skogsbryn behöver trädbeståndet vanligen inte tas bort.

Våtmarker och sedimenteringsbassänger erbjuder viloplats för flyttfåglar.

Stöd villkoren

De kostnader som orsakas av skötseln av multifunktionella våtmarker ersätts med specialstödet. Ersättningen betalas på basis av arealen för den areal som täcks av en våtmark, en sedimenteringsbassäng eller en översvämmad äng samt för de randområden som behövs för skötseln. Avtalet kan ingås för 5 eller 10 år. Stödets belopp beror på de kostnader som skötselåtgärderna orsakar och eventuella inkomstbortfall.

Vem kan ansöka om avtal?

En sökande som har förbundit sig till miljöstöd

Jordbrukaren, trädgårdsproduktionsidkaren eller hans/hennes maka/make måste vara minst 18 år men inte över 65 år i slutet av det år då avtalet ingås. Ålderskravet gäller inte en offentligrättslig gemenskap, förening, stiftelse, skollägenhet eller fängselägenhet.

Jordbrukaren ska under hela förbindelseperioden odla minst tre hektar åker som berättigar till stöd inom miljöstödet eller, i fråga om en trädgårdslägenhet, minst en halv hektar stödberättigande åker där det odlas trädgårdsgrödor.

För att ingå avtal krävs att jordbrukaren har förbundit sig eller förbinder sig vid systemet med miljöstöd. Om jordbrukarens förbindelse om miljöstöd löper ut under avtalsperioden måste han eller hon på nytt förbinda sig vid systemet med miljöstöd.

När bassängdelen i våtmarken blir grundare måste man åtminstone då och då avlägsna det slam som samlats vid utloppet.

En sökande som inte har förbundit sig

En registrerad förening som inte har ingått en förbindelse om basåtgärder inom jordbrukets miljöstöd kan ansöka om specialstöd för skötsel av multifunktionell våtmark. Objektet som skall skötas måste ligga inom den lokala aktionsgruppens område. Förutsättningen för att ingå avtalet är att aktionsgruppen förespråkar godkännandet av avtalet.

Hur fastställs stöden?

Specialstödet betalas på basis av godkända kostnader, inkomstbortfall och den nytta som erhålls från området. Det maximala stödbeloppet som inte kan överskridas har uppgetts i avtalsvillkoren.

Som kostnader kan räknas utarbetandet av våtmarkens skötselplan, de arbetskostnader som förändret av skötseldagboken orsakar, uppföljning av konstruktionernas skick, övervakning av slamackumuleringen, avlägsnande och bortförande av slammet samt slätter och bortförande av vegetationen i våtmarken och det omgivande icke odlade skötselområdet.

Ansökan om stöd

Ansökan om avtal lämnas in till arbetskrafts- och näringscentralens (TE-centralens) landsbygdsavdelning. En registrerad förening skickar ansökan till den TE-central inom vars verksamhetsområde

Ari Turtola

det område som ansökan gäller finns. Ansökningstiden infaller på våren en gång om året. Avtalsperioden börjar 1.10. och varar i fem eller tio år.

Avtal kan ingås om åker eller annan areal. Arealen måste vara minst 0,3 hektar. Den åkerareal som ansökan om avtal gäller ska berättiga till stöd inom miljöstödet

Hurudan skall planen vara?

Av planen till ansökan måste framgå bl.a. följande:

- en generell beskrivning av projektet och dess mål
- en karta över planeringsområdet; de basskiften som ansökan gäller skall vara märkta på kartan
- specificerade skötselåtgärder
- årlig tidtabell för genomförande
- en redogörelse för hur åtgärderna främjar uppnåendet av målen
- en bedömning av projektets verkningar på miljön eller landskapet
- en beräkning om projektets årliga kostnader och en uppskattning av nytta/inkomstbortfall
- en kopia av den tidigare avtalsperiodens skötseldagbok om området eller en del av det har omfattats av avtalet tidigare

Exempel på beskrivning av planen finns på Finlands miljöcentralers hemsidor (endast på finska) www.ymparisto.fi/los/maatalous.

Våtmarken, sedimenteringsbassängen eller översvänningsområdet kan ligga i flera jordägares område. Då måste jordägarna ingå ett inbördes avtal om ansvars- och kostnadsfördelningen i skötseln av bassängen eller våtmarken. Den gemensamma planen och det inbördes avtalet måste bifogas till ansökan.

Vem får information om avtalet?

Avtalet sänds till kännedom till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet och den regionala miljöcentralen. Miljöcentralen ger också ett utlåtande om ansökan innan avtalet ingås. En registrerad förenings ansökning går dessutom på remiss till aktionsgruppen i fråga.

När får man det beviljade stödet?

Man måste ansöka om utbetalning av specialstöd årligen. Ansökan måste göras i den årliga ansökan som gäller arealstöd (nr 101B). En registrerad förening måste ansöka om utbetalning av specialstöd från TE-centralen under tiden för ansökan om arealstöd. Specialstödet utbetalas årligen tidigast i september.

Skötseldagbok

Till ansökan om avtalet måste bifogas en skötseldagbok eller en dagbokskopia om skötseln av våtmarken eller sedimenteringsbassängen, om man ansöker om ett avtal för en våtmark som tidigare har omfattats av ett avtal om specialstöd.

Om avtalsområdet måste föras en skötseldagbok i vilken man antecknar skiftets namn, beteckning och areal. I den antecknas också årligen uppgifter om de åtgärder som genomförts i området, tidpunkten för deras genomförande och verkningarna på miljön. Saker som skall antecknas kan vara till exempel

- borttagning av slam, dammskötselåtgärder
- eventuell slätter och betesgång
- skyddsåtgärder för stränder och flodfåror
- förnyelse av vegetation samt röjningar

Anmälan om förändringar

I avtalsvillkoren berättas mer om hur man ändrar, överför och frånträder ett avtal.

Den som ansöker om stöd måste underrätta landsbygdsavdelningen på den TE-central som ingått avtalet om förändringar som gäller stödtagaren och gården/avtalsarealen utan dröjsmål och senast inom 10 arbetsdagar.

Hur övervakas avtalsvillkoren?

TE-centralens landsbygdsavdelning övervakar att avtalsvillkoren följs. En stödtagare som är föremål för övervakning är skyldig att lämna alla de uppgifter som behövs för att övervakningen ska kunna utföras.

Kari Koskela/Kuvalliteri

Säv längs kanten på våtmarker är en trivsamt miljö för sävsångaren.

Arbetskrafts- och näringscentralerna, landsbygdsavdelningen

Södra Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki
tfn. 010 60 27500, telefax 010 60 27711

Södra Savolax arbetskrafts- och näringscentral
Mikonkatu 3 - 5, PB 164, 50101 S:t Michel
tfn. 010 60 24000, telefax 010 60 24211

Tavastlands arbetskrafts- och näringscentral
Fillialen i Tavastehus.

Raatihuoneenkatu 11, 13100 Tavastehus
tfn. 010 60 25000, telefax 010 60 25199
Fillialen i Lahtis. Rauhankatu 10, 15110 Lahtis
tfn. 010 60 25000, telefax 010 60 25335

Sydöstra Finlands arbetskrafts- och näringscentral
Salpausselänkatu 22, PB 1041, 45101 Kouvola
tfn. 010 60 23000, telefax 010 60 23210

Fillialen i Villmanstrand
Snellmaninkatu 10, 53100 Villmanstrand
tfn. 010 60 23000, telefax 010 60 23409

Kajanalands arbetskrafts- och näringscentral
Kalliokatu 4, 87100 Kajana
tfn. 010 60 23500, telefax 010 60 23749

Mellersta Finlands arbetskrafts- och näringscentral
Cygnæuksenkatu 1, PB 44, 40101 Jyväskylä
tfn. 010 60 24500, telefax 010 60 24606

Lapplands arbetskrafts- och näringscentral
Ruokasenkatu 2, 96200 Rovaniemi
tfn. 010 60 27000, telefax 010 60 27399

Fillialen i Kemi
Asemakatu 19, 94100 Kemi
tfn. 010 60 27000, telefax 010 60 27440

Birkalands arbetskrafts- och näringscentral
Kauppakatu 4, PB 467, 33101 Tammerfors
tfn. 010 60 25500, telefax 010 60 25907

Norra Karelens arbetskrafts- och näringscentral
Kauppakatu 40 B, PB 8, 80101 Joensuu
tfn. 010 60 26000, telefax 010 60 26059

Norra Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
Viestikatu 1, PB 86, 90101 Uleåborg
tfn. 010 60 28000, telefax 010 60 28031

Fillialen i Ylivieska
Valtakatu 4, PB 103, 84101 Ylivieska,
tfn. 010 60 28000, telefax 010 60 28440

Norra Savolax arbetskrafts- och näringscentral
Käsityökatu 41, PB 2000, 70101 Kuopio
tfn. 010 60 26500, telefax 010 60 26725

Satakunta arbetskrafts- och näringscentral
Pohjoisranta 11 E, PB 266, 28101 Björneborg
tfn. 010 60 22000, telefax 010 60 22001

Egentliga Finlands arbetskrafts- och näringscentral
Bangårdsgatan 36, PB 592, 20101 Åbo
tfn. 010 60 22500, telefax 010 60 22626

Nylands arbetskrafts- och näringscentral
Magistratsporten 2, PB 15, 00241 Helsingfors
tfn. 010 60 21000, telefax 010 60 21300

Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
Hovrättsplanaden 19 A, PB 131, 65101 Vasa
tfn. 010 60 28500, telefax 010 60 28970
Enheten i Karleby
Ristrandsgatan 1, PB 240, 67101 Karleby
tfn. 010 60 28500, telefax 010 60 28980

Jord- och skogsbruksministeriet, stödenheten

PB 30, 00023 Statsrådet
tfn. (09) 16001, telefax (09) 1605 2711

Regionala miljöcentraler

Södra Savolax miljöcentral
Jääkärintäti 14, 50100 S:t Michel
tfn. 020 490 106, telefax 020 490 4509

Tavastlands miljöcentral
Birger Jaarlin katu 13, PB 131, 13101 Tavastehus
tfn. 020 490 103, telefax 020 490 3820

Lahden toimipaikka,
Kauppakatu 11 C, PB 29, 15141 Lahtis
tfn. 020 490 103, telefax 020 490 3950

Sydöstra Finlands miljöcentral
Kauppamiehenkatu 4, PB 1023, 45101 Kouvola
tfn. 020 490 105, telefax 020 490 4300

Fillialen i Villmanstrand,
Laserkatu 6, 53850 Villmanstrand
tfn. 020 490 105, telefax (05) 624 3298

Kajanalands miljöcentral
Kalliokatu 4, PB 115, 87101 Kajana
tfn. 020 490 112, telefax 020 490 6577

Mellersta Finlands miljöcentral
Ailakinkatu 17, PB 110, 40101 Jyväskylä
tfn. 020 490 110, telefax 020 490 5811

Lapplands miljöcentral
Hallituskatu 5, PB 8060, 96101 Rovaniemi
tfn. 020 490 113, telefax (016) 310 340

Birkalands miljöcentral
Rautatienkatu 21 B, PB 297, 33101 Tammerfors
tfn. 020 490 104, telefax 020 490 4000

Norra Karelens miljöcentral
Torikatu 36 A, PB 69, 80101 Joensuu
tfn. (013) 1411, telefax (013) 123 622

Norra Österbottens miljöcentral
Isokatu 9, PB 124, 90101 Uleåborg
tfn. 020 490 111, telefax 020 490 6305

Kokkolan toimisto
Torikatu 40 B, 67100 Karleby
tfn. 020 490 111, telefax 020 490 6131

Norra Savolax miljöcentral
Sepänkatu 2 B, PB 1049, 70101 Kuopio
tfn. 020 690167, telefax 020 490 4777

Nylands miljöcentral
Stingsgatan 14, PB 36, 00521 Helsingfors
tfn. 020 490 101, telefax 020 490 3200

Sydvästra Finlands miljöcentral
Självsändighetsplan 2, PB 47, 20801 Åbo
tfn. (02) 525 3500, telefax (02) 525 3509
Satakunnan toimipaikka,
Valtakatu 6, 28100 Björneborg
tfn. (02) 525 3500, telefax (02) 525 3759

Västra Finlands miljöcentral
Skolhusgatan 19, PB 262, 65101 Vasa
tfn. 020 490 109, telefax 020 490 5251
Kokkolan toimipaikka
Torikatu 40, PL 77, 67100 Karleby
tfn. 020 490 109, telefax 020 490 5610
Seinäjoen toimipaikka,
Torikatu 16, PL 156, 60101 Seinäjoki
tfn. 020 490 109, telefax 020 490 5531

Miljöministeriet
Kaserngatan 25, PB 35, 00023 Statsrådet
tfn. (09) 16 007, telefax (09) 1603 9545

Finlands miljöcentral
Mechelininkatu 34a, PB 140, 00251 Helsingfors
tfn. 020 490 123, telefax 020 490 2190

Landsbygdsrådgivning

ProAgraria Etelä-Karjala
Pormestarinkatu 6, PL 46, 53101 Lappeenranta
tfn. 020 747 2600, telefax (05) 453 0008

ProAgraria Etelä-Pohjanmaa
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki
tfn. (06) 416 3111, telefax (06) 416 3448

ProAgraria Farma Maaseutukeskus
Artturinkatu 2, 20200 Turku
tfn. 010 273 1500, telefax 010 273 1570

ProAgraria Häme
tfn. 020 747 3000
Hämeen toimipaikka
Raatihuoneenkatu 13 B 13, 13100 Hämeenlinna
telefax (03) 625 2240
Lahden toimipaikka
Mariankatu 8, 15110 Lahti
telefax (03) 625 2340

ProAgraria Kainuu
Osmonkatu 9, 87100 Kajaani
tfn. 044 320 1580, telefax (08) 622 411

ProAgraria Keski-Pohjanmaa
Ristiranankatu 5, 67100 Kokkola
tfn. 020 747 3250, telefax 020 747 3299

ProAgraria Keski-Suomi
Kauppakatu 19, PL 112, 40101 Jyväskylä
tfn. 020 747 3300, telefax 020 747 3305

ProAgraria Kymenlaakso
Paimenpolku 16, 45100 Kouvola
tfn. 020 747 3434, telefax 020 747 3444

ProAgraria Lappi
Tutkijantie 28, 96900 Saarenkylä
tfn. 020 747 2700, telefax (016) 331 1777

ProAgraria Etelä-Savo
Mikonkatu 5, 50101 Mikkeli
tfn. 020 747 3650, telefax 020 747 3552

ProAgraria Oulu
Kauppuriinkatu 23, PL 106, 90101 Oulu
tfn. (08) 316 8611, telefax (08) 373 075

ProAgraria Pirkanmaa
Näsilinnankatu 48, PL 97, 33101 Tampere
tfn. 020 747 2800, telefax 020 747 2801

ProAgraria Pohjois-Karjala
Koskikatu 11 C, PL 5, 80101 Joensuu
tfn. (013) 258 3311, telefax (013) 611 3399

ProAgraria Pohjois-Savo
Puijonkatu 14, PL 1096, 70111 Kuopio
tfn. 020 747 3650, telefax 020 747 3651

ProAgraria Satakunta
Itsenäisyydenkatu 35 A, 28130 Pori
tfn. (02) 631 1600, telefax (02) 631 1611

ProAgraria Uusimaa
Seutulantie 1, 04400 Järvenpää
tfn. 020 747 2500, telefax 020 747 2549

ProAgraria Maaseutukeskusten Liitto
Urheilutie 6, PL 251, 01301 Vantaa
tfn. 020 747 2400, telefax 020 747 2402

ProAgraria Finska Hushållningsällskapet
Tavastgatan 28, 20700 Åbo
tfn. (02) 4690 114, telefax (02) 469 0115

ProAgraria Nylands Svenska Lantbruksällskap
Elisabetsgatan 21 B 8, 00170 Helsingfors
tfn. (09) 1351 244, telefax (09) 135 5331

ProAgraria Österbottens Svenska Lantbruksällskap
Handelsplanaden 16 D, 65100 Vasa
tfn. (06) 319 0200, telefax (06) 319 0201

ProAgraria Svenska lantbruksallskapens förbund
Elisabetsgatan 21 B 12, 00170 Helsingfors
tfn. (09) 135 1035, telefax (09) 135 1653

Denna broschyr är gjord i mars 2007.

Mera information ges av de myndigheter och organisationer som nämns på denna sida.

Utgivare: Jord- och skogsbruksministeriet
Text: Markku Puustinen, Jukka Jormala
Layout och ombyggnad: Sauli Heikkilä, Pieni Huone
Pärmbild: Maarit Puumala, Pauli Nieminen/Kuvaliiteri
Tryckning: Edita Prima Ab

LEADER-AKTIONSGRUPPERNA
www.maaseutu.fi

